

Verkeersvaardigheid.

De mens bepaald hoe veilig het wegverkeer is. Gevaar of een verstoring wordt vrijwel altijd door een menselijke handeling veroorzaakt.

Een voertuig besturen is een ambacht. Verkeersvaardigheid is het vermogen om een voertuig veilig door het verkeer te bewegen. Alle noodzakelijke onderwerpen zijn verdeeld in vier menselijke competenties.

Vooruitlopen op verkeersvaardigheid wordt rijvaardigheid ontwikkeld. Dit bestaat uit het bedienen van een voertuig en het uitvoeren van eenvoudige manoeuvres. (het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen hanteert een andere uitleg van het begrip rijvaardigheid)

Interactie met andere weggebruikers vraagt ontwikkelde hogere vaardigheden, een hoge taakvolwassenheid en een groot verantwoordelijkheidsbesef.

De besluitvormingscyclus kan gebruikt worden om alle factoren en onderwerpen aan op te hangen. Zie deel 2 van deze notitie.

De volgende 4 competenties bepalen de verkeersvaardigheid.

De menselijke prestaties in het verkeer worden bepaald door vier samenhangende competenties. Alle onderdelen die de prestaties van bestuurders bepalen worden hieronder kort genoemd en vormen een structuur. De precieze invulling zal na onderzoek moeten worden bepaald.

Eigenschappen:

Alle individuele aangeboren zaken die belangrijk zijn om veilig een voertuig te kunnen besturen. Fysieke eigenschappen zoals het functioneren van de zintuigen. Ook de geestelijke vermogens hebben een ondergrens. Empathie, impulsbeheersing en ernstige autisme zijn enkele onderwerpen voor onderzoek.

Dit zijn onderwerpen die vrij moeilijk te verbeteren zijn.

Gezondheid:

Alle fysieke en geestelijke zaken die door omstandigheden kunnen veranderen en het functioneren in het verkeer negatief beïnvloeden. Tijdelijke fysieke beperkingen zoals een gebroken arm. Geestelijke aandoeningen kunnen nadelig zijn voor de aandacht en concentratie.

Verslaving aan alcohol of drugs is een onderwerp van onderzoek.

De onderwerpen van factor gezondheid zijn te verbeteren.

Vaardigheden:

Tijdens het rijexamen worden enkele vaardigheden getoetst. De vaardigheden die noodzakelijk zijn om veilig door het verkeer te bewegen zijn echter veel uitgebreider.

Een groot aantal vaardigheden moeten zich nu na het rijexamen ontwikkelen.

Vaardigheden worden vaak goed opgebouwd maar ook snel verminderen.

Een totaaloverzicht van alle noodzakelijke vaardigheden zal door onderzoek moeten worden gevormd.

Enkele voorbeelden: waarnemen, samenwerken en communiceren.

Ervaring:

De vaardigheden zijn erg afhankelijk van het aantal “vliegreuren”. Daarom wordt dit als aparte competentie genoemd.

De stichting ik Bestuur erkent dat de handelingen van de weggebruiker bepalend zijn voor de verkeersveiligheid. We mogen taakvolwassenheid en verantwoordelijkheid van de bestuurder verwachten.

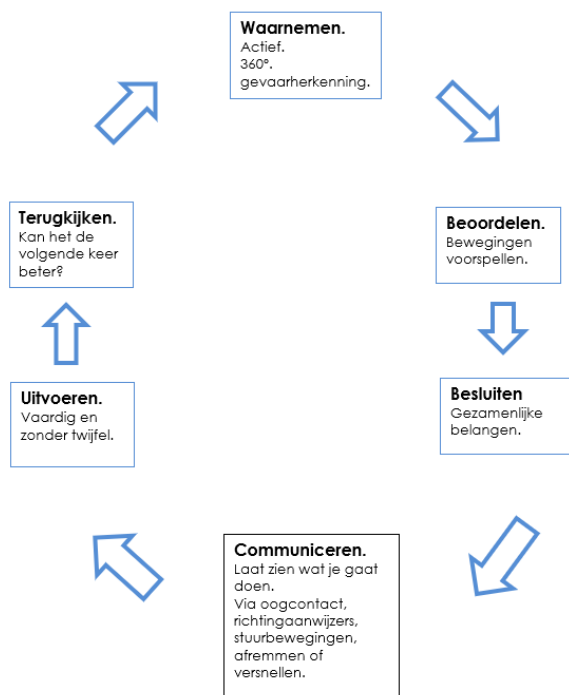
Een bestuurder kijkt kritisch naar de eigen prestaties en als uit deze zelfevaluatie blijkt dat een van de competenties gezondheid, vaardigheden of ervaring, onvoldoende zijn zorgt de bestuurder voor verbetering.

De invulling van de 4 competenties is nu nog globaal en incompleet. Door onderzoek moet een compleet beeld ontstaan van alle onderwerpen belangrijk voor het functioneren van de mens in het verkeer.

Het onderzoek is multidisciplinair waarbij de laatste inzichten op het gebied van het functioneren van de mens wordt gebruikt.

Als de kennis over de 4 competenties compleet is, kan beleid worden ontwikkeld. Hierdoor zullen de prestaties van bestuurders worden verbeterd, zullen verstoringen en verkeersongevallen flink verminderen. Een groot aantal bestuurders zullen zich ontwikkelen van onbewust onbekwaam naar bewust bekwaam. Ergernissen en stress in het verkeer zal veel minder worden. Deelnemen aan het wegverkeer kan een ontspannen bezigheid zijn.

De besluitvormingscyclus:

Door het verkeer bewegen betekend een aaneenschakeling van heel veel individuele beoordelingen, beslissingen en handelingen. Elke beslissing volgt het patroon van de besluitvormingscyclus. Hieronder worden de stappen in volgorde.

Kijken.

Een blikveld van 360 graden. De 180 graden naar voren worden direct waargenomen, de achterzijde wordt via spiegel of camera waargenomen. Op elk moment weet de bestuurder welke voertuigen rondom zijn. Een bestuurder kan de beweging van minimaal 3 medeweggebruikers waarnemen.

Een bestuurder is extra alert op "minder te verwachte/ opvallende" verkeersdeelnemers; voetgangers, fietsers en motorrijders.

Beoordelen.

Een verkeersdeelnemer kan met een grote waarschijnlijkheid de richting en snelheid voorspellen. De verkeersregels geven zeer goede informatie over wat u kunt verwachten.

Belangenafweging. In de oordeelsvorming heeft veiligheid van u zelf en de andere weggebruikers de hoogste prioriteit. Prioriteit twee is een vlotte voortgang zonder dat dit ten kosten gaat van de voortgang van de andere weggebruikers. De conditie en verloop van de weg en bochten.

Beslissen.

Geen twijfel.

Communiceren.

Richting aangeven En direct laten zien wat u gaat doen. De basiscommunicatie in het verkeer gebeurt door lichtsignalen maar heel veel handelingen geven informatie aan de andere weggebruikers. Bijvoorbeeld de plaats op de weg, versnellen of vertragen, kijkrichting, oogcontact en handgebaren.

Laten zien dat je gezien wordt is een vorm van communicatie. Verkeersdeelnemers maken indien mogelijk oogcontact.

Uitvoeren.

Remmen, versnellen en sturen. Niet te veel en niet te weinig.

Reflectie.

Had ik iets beter kunnen doen? Ja. Onthoud dit en neem dit mee, en doe dit tijdens deze rit en de volgende. Een slechte gewoonte afleren is lastig maar wel mogelijk.

De beoordelingscycli gaan altijd door en soms lopen er meerder beoordelingscycli tegelijkertijd.

Op elk moment van de cyclus kan de situatie wijzigen zodat de cyclus moet worden afgebroken en een nieuwe wordt gestart.

Deze besluitvormingscyclus is een aanpassing en aanvulling van "de cyclus van menselijke informatieverwerking".